

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 210/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att ersätta de skador som orsakats av en brand i en idrottshall och om att bevilja statligt stöd för ett nybygge

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 210/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot riksdagsledamöterna Ville Vähämäki (Sannf), Anne Rintamäki (Sannf), Pia Sillanpää (Sannf), Juha Mäenpää (Sannf) och Sara Seppänen (Sannf):

Vilka omedelbara åtgärder kommer regeringen och undervisnings- och kulturministeriet att vidta för att säkerställa att Vindala kommun får tillräckligt ekonomiskt stöd för att bygga en ny idrottshall och för att ordna tillfälliga lösningar för idrottsanläggningar,

är ministern beredd att bevilja Vindalas projekt statsunderstöd för byggande av idrottsanläggningar och när kan beslut om understöd fattas,

har finansministeriet för avsikt att föreslå en höjning av statsandelen efter prövning för Vindala kommun på grund av de exceptionella kostnader som eldsvådan orsakat, och till vilka delar kan höjningen täcka byggnadskostnaderna och

på vilket sätt säkerställer regeringen att barns och ungas möjligheter att utöva idrott i Vindala och i närkommunerna inte äventyras på grund av att idrottshallen förstörts innan den nya byggnaden blir klar?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Mitt svar på den fråga som handlar om vilka omedelbara åtgärder som regeringen och undervisnings- och kulturministeriet kommer att vidta för att säkerställa att Vindala kommun får tillräckligt ekonomiskt stöd för att bygga en ny idrottshall och för att ordna tillfälliga lösningar för idrottsanläggningar är följande:

Enligt idrottslagen (390/2015) är det undervisnings- och kulturministeriet som ansvarar för att främja idrott, och enligt 4 § i idrottslagen ansvarar ministeriet för den allmänna ledningen, samordningen och utvecklingen av idrottspolitiken samt för att allmänna förutsättningar för idrott skapas inom statsförvaltningen.

De medel som ministeriet har till sitt förfogande är bundna till statsbudgeten. Inom ramen för sina anslag har undervisnings- och kulturministeriet inte möjlighet att reagera på plötsliga skador på idrottsanläggningar.

Enligt 5 § i lagen är det kommunen som ansvarar för att skapa allmänna förutsättningar för idrott på lokal nivå. Kommunen ska skapa förutsättningar för kommuninvånarnas idrottsutövning genom att 1) ordna idrottstjänster samt motion som främjar hälsa och välbefinnande med tanke på olika målgrupper, 2) stödja medborgarverksamhet, medräknat föreningsverksamhet, samt 3) bygga och driva idrottsanläggningar. De uppgifter som avses ovan ska inom kommunerna skötas i samarbete mellan olika sektorer samt genom att kommunerna utvecklar det lokala samarbetet, samarbetet mellan kommunerna och det regionala samarbetet och vid behov svarar för andra verksamhetsformer som är lämpliga för de lokala förhållandena och behoven.

Det framgår tydligt av idrottslagen att det är kommunen som har det primära ansvaret för att ordna idrottsförutsättningar för kommuninvånarna och bygga och driva idrottsanläggningar. Kommunen kan förbereda sig på att idrottsanläggningar förstörs till exempel genom försäkringar.

Mitt svar på den fråga som handlar om huruvida ministern är beredd att bevilja Vindalas projekt statsunderstöd för byggande av idrottsanläggningar och när beslut om understöd kan fattas är följande:

Undervisnings- och kulturministeriet understöder byggandet av idrottsanläggningar genom understöd för byggande av idrottsanläggningar. Bestämmelser om understöd för byggande av idrottsanläggningar finns i 13 § i idrottslagen, och understöden kan beviljas inom ramen för de anslag som ministeriet har till sitt förfogande. Anslagen fastställs årligen i statsbudgeten.

Ansökningstiden för understöd som beviljats 2025 gick ut den 31 december 2024, och understödsbesluten har fattats. Det finns för närvarande inga slutliga uppgifter om i vilken utsträckning understöd kan beviljas 2026.

Om det i budgetpropositionen införs ett anslag för understöd för byggande av idrottsanläggningar, är ansökningstiden för dessa understöd före utgången av 2025. Understödsbesluten bereds som tjänsteuppdrag vid Tillstånds- och tillsynsverket och undervisnings- och kulturministeriet. Målet är att understöden beviljas våren 2026. Understöd för byggande av idrottsanläggningar är understöd enligt prövning. Vid beredningen av understödsbesluten iakttas mångsidiga kriterier. Det går inte att på förhand ta ställning till hur en enskild ansökan placerar sig bland understödsbesluten som helhet.

I fråga om det som nämns ovan meddelar finansministeriet att ministeriet inte har riktade statsunderstöd för ändamålet i fråga.

Finansministeriets svar på den fråga som ställts till ministeriet om ministeriet har för avsikt att föreslå en behovsprövad höjning av statsandelen till Vindala kommun på grund av de exceptionella kostnader som eldsvådan orsakat och till vilka delar höjningen kan täcka byggnadskostnaderna är följande:

En kommuns statsandel kan enligt 27 § i lagen om statsandel för kommunal basservice på ansökan höjas efter prövning inom ramen för statsbudgeten, om kommunen i första hand på grund av exceptionella eller tillfälliga kommunalekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd. Lokala särförhållanden tas också i beaktande vid bedömningen. Ett villkor för att höjning av statsandelen ska kunna beviljas är att kommunen har antagit en plan över åtgärder som ska vidtas för att balansera kommunens ekonomi. Statsandelsmyndigheten kan också ställa andra villkor som gäller kommunens ekonomi för beviljandet och användningen av höjningen av statsandelen.

Det belopp som kan användas för höjningen är i år högst 10 miljoner euro. Kommunernas ansökningar ska lämnas in till finansministeriet senast den 23 september 2025. Statsrådet beslutar på förslag av finansministeriet om höjning av statsandelen enligt prövning.

Vindala kommun kan ansöka om höjning på samma sätt som andra kommuner. Finansministeriet betonar emellertid att behovsprövningen av höjningen baserar sig på en helhetsbedömning av kommunens ekonomiska läge. Den ovan nämnda helhetsbedömningen av behovsprövningen av höjningen baserar sig i huvudsak på jämförbara ekonomiska uppgifter som fås från alla kommuner och som rapporteras i Statskontorets tjänst för ekonomisk information. I praktiken innebär detta de senaste bokslutsuppgifterna, dvs. i detta fall bokslutet för 2024.

Vid behovsprövningen av höjningen beaktas också de specialmotiveringar som framförts i ansökan. Ansökan ska innehålla en specifikation av alla de grunder och särskilda omständigheter som kommunen anser har bidragit till det exceptionella och tillfälliga svåra ekonomiska läget. Det ska också framgå av ansökan vilken nettoeffekt i euro som de exceptionella och tillfälliga faktorerna har på kommunens ekonomi, inklusive alla intäkter och kostnader.

Mitt svar på den fråga som handlar om på vilket sätt regeringen säkerställer att barns och ungas möjligheter att utöva idrott i Vindala och i närkommunerna inte äventyras på grund av att idrottshallen förstörts innan den nya byggnaden blir klar är följande:

Som jag nämnt tidigare i detta svar är det kommunerna som har det primära ansvaret för att ordna idrottstjänster. Enligt uppgifter från Vindala kommun var den nedbrunna hallen försäkrad till sitt återuppbyggnadsvärde. Försäkringsersättningarna bidrar i avsevärd utsträckning till byggnadskostnaderna för en ersättande idrottshall. Under tiden, medan idrottshallen inte går att använda, har kommunen med stöd av avbrottsförsäkringsersättningarna kunnat ordna tillfälliga lokaler i affärslokaler som tagits ur bruk. Försäkringsersättningarna bidrar till att täcka kostnaderna för de

tillfälliga lokalerna under en stor del av tiden då man väntar på den nya, ersättande hallen. Dessutom har kommunen som mål att ordna idrottsturer i samarbete med närkommunerna. Det har varit av största vikt att Vindala kommun hade sina försäkringar i ordning när branden inträffade.

Helsingfors 27.8.2025

Idrotts- och ungdomsminister Mika Poutala